

אמרות טהורות

מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פנימי

נה

תשפ"ה • גליון קל"ב

יו"ל ע"י

מכון בארות יצחק זוטשקא
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לתרומות והנצחות ולקבלת הגליין במייל:

biz1441441@gmail.com

בשיתוף:

לחיזוק קנין אישי בתורה

03-800-9090

a038009090@gmail.com

לשיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ועדכוני חצר הקודש

מערכת זוטשקא: 072-3181866

עמודי התזוך

לעילוי נשמות הרה"ח ר' משה יעקב ב"ר שלום אליעזר ראטער ז"ל	הרה"ג ר' יעקב יהושע ענגלנדער שליט"א	הרה"ג ר' חיים בעק שליט"א
--	--	---------------------------------------

שותף נאמן

הר"ר אברהם ישעי' זולדאן הי"ו	לט"נ כ"ק מרן אדמו"ר ה'נזר דוד' זי"ע
לע"נ מרת אביבה ב"ר אליעזר מרדכי ע"ה נלב"ע כ"א אלול תשפ"ד	הר"ר החפץ בעילום שמו הי"ו

פרשת נח

ליל שבת קודש תשפ"ד

כ"ח) "כמראה הקשת אשר יהי' בענן ביום הגשם כן מראה הנגה סביב הוא מראה דמות כבוד ה'". וגם אינו מובן, כי בודאי אינו אלא משל והרי "תכלת דומה לים וכו' ורקיע דומה לכסא הכבוד" (סוטה י"ז). והתבוננות בתכלת מביאה ליראת שמים, ומדוע חמורה כל כך הסתכלות בקשת, ובפרט שצריך לראותה מעט כדי לברך ברכת זוכר הברית.

והנה בכלי יקר כתב לבאר דאע"פ שמראה הקשת הוא דבר טבעי הנולד כשמכה השמש באויר הלח, אולם בימים מקדם הי' ריבוי אדים שהיו העננים מלאים מים עד שאד אחד בלבד הי' יכול להשקות את כל הארץ, ואז לא הי' נראית הקשת באויר הלח. וברחמי השי"ת אחר המבול המעיט את האדים וזיכך את האויר, עד שהיו נצוצי השמש יכולים לעבור את האויר, ואז נראתה הקשת בענן. וזה לך לאות על מיעוט המים באויר באופן שלא יבוא עוד על ידם מבול לשחת כל בשר.

אלא שהקשה ע"ז ממה שארז"ל (כתובות ע"ז:): שבימי רשב"י וריב"ל לא נראתה הקשת, וכי חזר אז האויר לקדמותו ואחר פטירתם חזר להיות זך כבראשונה. ולכן כתב לפרש שאין כונת חז"ל שלא היתה קשת בימי הצדיקים, הנ"ל אלא שבדורות הצדיקים הללו שהיו מגינים על דורם היו כל הבריות סמוכים על כוחם של זקנים אלו שזכותם תעמוד להגין בעדם, על כן לא נראתה הקשת בימיהם, פירוש שלא

באמירת לחיים: בפרשתן נמתקו הדינים "ויזכור אלוקים את נח וגו'" ונשבע השי"ת שלא יביא עוד מבול לשחת כל בשר, ונקוה להא-ל הטוב שמעתה נראה רק חסדים באתגליא.

הרה"ק התורת חיים מויזניץ זי"ע התעורר פעם משנתו בשנת תר"ח כשהי' מגיפה גדולה ל"ע, ונזכר שחלם את הפסוק "וימת תרח בחרן", והי' לו צער גדול מזה, כי אותה שנה שנת תר"ח, הי' והפסוק הי' מרמז לו חרון אף והעדר החיים רח"ל. ורצה לנסוע לסאדיגורא אל מחותנו הרה"ק מרוזין זי"ע שייטיב לו את החלום. ושוב נתיישב לעיין בפרש"י אולי הוא ייטיב לו את החלום, ושמח לראות את דברי רש"י בסוף פרשת נח: "הנון הפוכה לומר לך עד אברם חרון אף של מקום", והיינו שמעתה שוב יהי' רק רחמים וחסדים נגלים ונחה דעתו. וכן כשאנו קורין כן בפרשתן יש לנו לקוות שמעתה יומתקו הדינים מעל כלל ישראל, ויראו עינינו ותגל נפשינו בישועתו.

שיחת קודש: "את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ". להבין מעט ענין הקשת לפי קט שכלנו, וגם להבין מה שארז"ל (תגיגה ט"ז): כל המסתכל בקשת אינו חס על כבוד קונו, ולכאור' אינו מובן מה חמור כ"כ בזה, והרי הוא מתבונן בחסדיו של מקום שמרחם על יצוריו. אמנם רז"ל אמרו (שם) שטעם איסור ההסתכלות בקשת הוא לפי שכתוב במראה יחזקאל (יחזקאל א'

אולם מאידך גיסא מביא מדברי הזוה"ק (פרשת ויקהל) שסותרים לכאור' לדברי הזוהר הנ"ל, דשם כתוב שיש להיות ירא מן העונש. וכתב ליישב סתירת המאמרים הנ"ל בהקדם דברי הזוה"ק שם, שיש שלשה מיני אש, ושני מיני אש הם בחי' אהבה, אבל האש השלישית שהיא סובבת אותה היא נוגה המוזכר בספר יחזקאל, שהיא אש שורפת להלקות את הרשעים. וביאר את דברי הזוהר הנ"ל עפ"ד הקדמת הזוה"ק (י"ב). שיש מי שאוהב את השי"ת מתוך עושר וכל טוב, ואם ח"ו יסבול יסורים יאבד אהבתו להשי"ת, וזו אינה אהבה שלמה. אבל אהבה שלימה היא "דהוי בתרין סטרין בין בדינא בין בטיבור". נמצא שאין האהבה נשלמת עד שידוע להאהוב שיש רצועה רעה בעולם, והוא מתחזק באהבתו ואומר שאפילו אם ח"ו יסבול יסורים מרים לא יעזוב אהבתו להשי"ת.

ובזה מבאר בשער התפלה דיראת העונש לבדה יוכל להמשך על ידה ליראה רעה ועובר על לא תראו מאלהי העמים. אבל כשהיראה הלז מתקשרת לאהבה ונעשית אמצעית לאהבה, דהיינו שבתחילה מקשר עצמו לאהבתו ית"ש ונגמרת האהבה ע"י היראה הלז שהיא באמצע, אז עולה האהבה לעילא ולעילא.

ועפ"ז ביאר בספה"ק הנ"ל מה שתקנו חז"ל לחלק הטבת הנרות לשתיים, דהיינו הטבת ה' נרות והטבת ב' נרות ודם התמיד באמצען (יומא ל"ג), כי דם התמיד מורה על בחינת יראה [וענין שפיכת דם מעורר פחד גדול כידוע], ולכן צריך להיות אור הנרות שהוא אהבה מכאן ואור הנרות שהוא אהבה מכאן ובאמצע בחינת היראה,

נשאו עיניהם להתבונן בקשת, כי הי' לבם סמוך ובטוח בלא שום פחד ויראה וידעו שלא ישחית השי"ת את עולמו בזכות הצדיקים, עש"ב.

והנה בספה"ק באר מים חיים כתב לבאר ענין הקשת, כי קש"ת היא ראשי תיבות ת'קיעה ש'ברים ת'קיעה היוצאים מן השופר, שהם כנגד ג' אבות, וכנגד המידות חסד גבורה תפארת, והוא כענין המתקת הדינים הנעשה ע"י תקיעת שופר. ובזוה"ק איתא שיש בקשת ג' גוונין המרמזים לג' מדות הנ"ל עש"ב.

ולכאורה אם הקשת היא רמז לאותה המתקה הנעשית ע"י השופר והרי כתיב (תהילים פ"ט ט"ז) "אשרי העם יודעי תרועה ד' באור פניך יהלכון", ומדוע יהי' אסור להתבונן בקשת וגווינה כדי להודות להשי"ת על מיתוק הדין.

ואולי יתכן לומר בדרך אפשר עפ"ד זקה"ק **בעל באר מים חיים** בספרו הקדוש (שער התפלה שער צעקה), שמביא כמה פעמים מדברי הזוה"ק (הקדמת הזוהר י"א). שמפליג במעלת היראה שהיא "פיקודא קדמאה דכלא למדחל מקודשא בריך הוא". אבל מזהיר דעיקרא ושרשא דיראה אינו אלא למדחל מקב"ה, "בגין דאיהו רב ושליט" ופעל ועשה הכל, אבל יראת העונש "לאו איהו יראה מעליא", שהרי היא יראה עצמו של האדם וגם הבהמה מתיראת מהכאה ברצועה. ובזוה"ק (פרשת בראשית) מוסיף בחומר הדבר שהמחשב ביראת העונש עלול למשוך על עצמו הרצועה הרעה של המלקות להיות מוקד באשו רח"ל, ובודאי צריך להיות נשמר מזה.

שופר היא ג"כ המתקת מידת הגבורה בין המידות של חסד ורחמים, אבל שם הוא נעשה ע"י תשובה ושברון לב האדם מפחד השי"ת ולא לאחר שהי" שפיכת חימה, וכבוד השי"ת הוא להיות מתעלה ע"י היראה שהוא רב ושליט ופעל ועשה הכל, וזהו עיקר היראה שיש בראש השנה שאז הוא מחדש את כל הבריאה ומגלה מלכותו על כל יושבי תבל. ולכן אע"פ שכדי לומר את ברכת זוכר הברית צריך להביט לרגע במראה הקשת, אבל מי שמוסיף להביט בה אפילו כדי לקבל מזה יראת שמים אינו חס על כבוד קונו, כי כאשר ראה יחזקאל את מראה הקשת הבין את הצער שיש להשי"ת כאשר בתוך מראה הקשת נמצא ג"כ מראה האש מתלקחת שהביאה לשריפת בית המקדש. ואע"פ שלאחר שקרה מה שקרה ישראל מוסיפים אהבה על אהבתם, אבל רצונו של הקב"ה לגלות מלכותו ויראתו באופן שלא יהי' כלול בזה שום צער לשום בר ישראל בשום אופן שהוא.

ולאחר שעבר על ישראל מה שעבר ועדיין אנו בתוך המיצר ומצפים לישועת השי"ת, עלינו להתחזק במראה הקשת שאהבה בתחילתו ואהבה בסופו הן מצד ישראל להשי"ת והן מצד השי"ת לישראל, כי אות ברית הוא כביכול משתי צדדים, וכמו שדם התמיד יש נרות מאירים לפני זריקת הדם ויש נרות מאירים לאחר שפיכת הדם על המזבח. אכן רצונו יתברך להיות כבודו מאיר על ישראל בגוונין נהירין בלי מראה אש של רצועה רעה כלל וכלל, וכמ"ש בספה"ק מאור עינים כי הנכון להיות אדם ירא את השם גם בעת שהוא שופע לאדם טובה וברכה, וזהו (דברים ז' כ"א) "כי ה' אלוקיך א-ל גדול ונורא", פירוש "א-ל"

עכתדה"ק בקיצור גדול, ועש"ב שהאריך בזה הרבה.

ולפ"ז יתכן לומר דכיון שמראה יחזקאל הי' בארץ כשדים על נהר כבר בשנה החמישית לגלות יויכין, נגלה ליחזקאל מראה נפלא זה כדי לחזק את ישראל שידעו שכאשר גלו לבבל גלתה שכינה עמהם, וראה את מראה המרכבה כשהי' מידת הדין מתוחה על ישראל וכמ"ש רש"י שם (יחזקאל א' ד') ש"לפי שבאה בחימה וכו' לכך נדמית לרוח סערה וענן", וכמ"ש במצודות (שם) שהענן "הוא רמז לחשכות הצרות" ואש מתלקחת" והוא רמז על שריפת בית ה' וכו', "ונגה לו סביב" רמז שאחר כל הצרות יהיו מסובכים באור ישועה", עכ"ל. וזה רמז שלאחר הרצועה רעה תתגבר האהבה להשי"ת.

ואמר הכתוב (שם כ"ח) "כמראה הקשת אשר יהי' בענן ביום הגשם כן מראה הנוגה סביב וגו'", וכמ"ש הרמב"ן ז"ל "והי' בענני ענן על הארץ" הוא רמז למדת הדין, "שלא יאר ד' פניו אליה מחטאות יושביה, ונראתה מידת הדין שלי בענן ואזכור את הברית בזכר הרחמים ואחמול על הטף אשר בארץ", עכ"ל. ורבינו בחיי כתב שדרך הלוחמים בחץ וקשת כאשר מתפייסים זה עם זה מחזיקין הקשת בצורה הפוכה הרומז להפסקת המלחמה, ועד"ז הקשת הנראת ביום הענן והגשם היא בצורה הפוכה כלפי מעלה, והוא מורה שמעתה לא תהי' חמה שפוכה ורצועה רעה להלקות את יושבי הארץ, כי נמתק הדין ברחמים.

ובזה יובן מה שהמסתכל בקשת אינו חס על כבוד קונו, כי אע"פ שתקיעת

ויהי רצון שנזכה להיות נגלה מלכותו עלינו באנפאה דמלכא נהירין, ולכל שונאי ישראל תהי' מפלה גדולה ולכל ישראל תהי' ישועה גדולה, ונזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

לשון "חסד א-ל כל היום" (תהילים נ"ב ג), "גדול ונורא" צריך להתיירא לפניו. ולא כמו הרשעים כד חזיין אנפי מלכא נהירין אז סר מהם היראה ומחמת זה גורמין ח"ו צרות ודינין וכו', ע"ש.

סעודה ג' תשפ"ד

ובעת הזאת כאשר בניי מצויים במיצר וסבלנו מרורות משונאי ישראל הישמעאלים, לבבות ישראל פתוחים להתעורר לשוב בתשובה אל השי"ת, ויהי רצון שיקובל לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

ובפרשתן כתוב שלאחר המבול שלח נח את היונה "ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה ותשב אליו וגו' ויוסף שלח את היונה מן התיבה ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה". ואיתא בזוה"ק דהיונה היא משל לכנסת ישראל ושילוח היונה מרמז על גלותה בין האומות, "ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה" שהכביד עולה מלך בבל ברעב ובצמא ובהריגת צדיקים הרבה ומשום כובד עולה "ותשב אליו" פירוש שחזרה בתשובה וקבלה. "ויוסף שלח את היונה" היינו בגלות נוספת [וכתב שם דרומז לגלות יון שהחשיכו פניהם של ישראל כשולי קדירה], "ותבא אליו היונה לעת ערב" מאי לעת ערב שהי' אז חושך כפול ומכופל כחושך הלילה, "והנה עלה זית טרף בפיה" לולי שהעיר הקב"ה רוח הכהנים שהיו מדליקין

בעת רעוא דרעוין מתעורר הרצון בלב ישראל לשוב אל השי"ת, ובספה"ק איתא שלכן נקרא רעוא דרעוין כי אפילו רצון דרצון דהיינו שעדיין אין לו הרצון הנכון אלא שרוצה לרצות ג"כ מקובל בעת הזאת.

והרה"ק רבי נתן דוד משידלובצא זי"ע אמר בשם אביו הרה"ק רבי ירחמיאל מפרשיסחא זי"ע, שדקדק שאצל בני קהת ומררי כתוב (במדבר ד' ל', ל"ה) "כל הבא לצבא", ואצל בני גרשון כתוב (במדבר ד' כ"ג) "כל הבא לצבוא צבא", כי צבא הוא לשון רצון, ובני גרשון הם המגורשים מנחלת ד' הי' להם רק רצון טוב לרצות להיות טוב ואמר הקב"ה למשה רבינו שישא גם את ראשם לבל ידח ממנו נדח. ואמר ע"ז בנו הרה"ק משידלובצא זי"ע שכונת אביו היתה, שאפילו מי שרוצה לרצות שיהי' לו רצון וכו' עד עשרים פעמים, ג"כ נחשב בכלל אלו שיש לנשואם ולקרבתם אל השי"ת עכדה"ק. וכל זה אפילו בזמן הרגיל וכ"ש בעת רעוא דרעוין.

המשקין שבעולם הוא נתון למעלה מהן כך אבותינו בשעה שעושיין רצונו של מקום נצבים למעלה מכל אומות העולם. ובודאי כשזוכין לעשות רצונו של מקום ולהיות נבדלים מחוקות הגויים אין צריך להנמשל של הזית שחובטין אותו ונותן את שמנו, אולם לאחר שסבלנו מרורות מאת מרצחים שפלים שונאי ישראל עלינו להתעורר לאחר כל החבטות הללו, ונדע בלבבנו שלא מחמת עונש ונקמה באו בעוה"ר אלא כדי שנחזור בתשובה, ויצא השמן הטוב הוא פנימיות הנשמה שמתגלה בימים הללו בהתעוררות בני ישראל בתשובה.

וזהו שרמזה היונה כששבה אל התיבה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפי', כלומר ששבה בתשובה בעת החושך הכפול ומכופל, ורמזה לנו שנמשלו ישראל לזית שנותנין שמנן כשחובטין אותן, ועל כן "לכו ונשובה אל ד' כי הוא טרף וירפאנו", כלומר שהחבטות לא באו לעונש ונקמה אלא לצורך רפואה כדי שנשוב אליו ית'.

ואיתא עוד בזוה"ק (זוהר חדש נח) שכשיצא נח מן התיבה פתח עיניו וראה את כל העולם כולו חרב והתחיל לבכות לפניו ואמר רבונו של עולם נקראת רחום הי' לך לרחם על בריותיך, השיבו הקב"ה רעיא שטיא עכשיו אתה אומר זאת למה לא אמרת זאת בשעה שאמרתי לך "כי אותך ראיתי צדיק", ואח"כ אמרתי "הנני מביא את המבול מים" ואח"כ אמרתי "עשה לך תיבת עצי גופר", כ"כ נתעכבתי ואמרתי לך בכדי שתבקש רחמים על העולם וכו', ואחר שאבד העולם פתחת פיך לדבר לפני בקשות

בביהמ"ק בשמן זית אבדה פליטת ישראל מן העולם ובכל פעם שבה בתשובה ונתקבלה. וגם בגלות הרביעי ממתנין ליונה שתשוב אל התיבה היינו אל תיבות התורה והתפילה, שהן מגינות עלינו בגלות ובזכותן נגאל בגאולת עולמים.

והנה אף שבעת הגלות אין לנו נרות הכהנים בבית המקדש, אבל הרי ארז"ל "שלך לעד קיימת", וכל הארת התורה שבכל שנות הגלות נמשך מהארת הדלקת הנרות בבית המקדש, וחז"ל אמרו (סנהדרין צ"ד:): עה"פ (ישעיהו י' כ"ז) "חובל עול מפני שמן" חובל עול של סנחריב מפני שמנו של חזקי' שהי' דולק בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ואין לנו שיוור רק התורה הזאת שהיא מגנא ומצלא.

ובמסורה "עלה זית טרף בפי'" "כי הוא טרף וירפאנו" (הושע ו' א'), ויתכן הרמז בזה עפ"ד המדרש (ויקרא רבה ל"ו א') שנמשלו ישראל לזית שנאמר (ירמיהו י"א ט"ז) "זית רענן יפה פרי תואר קרא ד' שמך", "מה הזית הזה וכו' ומשחובטין אותו מעלין אותו לגת ונותנין אותן במטחן ואח"כ טוחנין אותן ואח"כ מקיפין אותן בחבלים ומביאים אבנים ואח"כ נותנין את שמנן, כך ישראל באין עובדי כוכבים וחובטין אותם ממקום למקום וחובשים אותן וכופתין אותם בקולרין וכו' ואח"כ עושין תשובה והקב"ה עונה להם", עכ"ל המדרש.

ובאמת במדרש שם ישנן עוד משלים לשמן זית מה השמן אינו מתערב עם שאר משקין כך ישראל אין מתערבים עם העובדי כוכבים, מה השמן אפילו אתה מערבו בכל

הנה "אבטח" עם "חכמה" בגימט' "אפחד" שכל זמן שהבטחון אינו באמונה פשוטה רק עם חכמות להתחכם גם בעצמו מעט איננו שלמות בטחון ויש עוד לפחד, ולכן אמר "אבטח" באופן אשר "ולא אפחד" שלא יהי' הבטחון מעורב עם חכמה.

וכן אמר הרה"ק הנ"ל ברמז מאז"ל (ראש השנה כ"ו): "לא הוּו ידעי רבנן מאי השלך על ד' יהבך והוא יכלכלך", אמר רבה בר בר חנה יומא חד הוּי אזלינא בהדי ההוא טייעא הוה דרינא טונא ואמר לי שקול יהביך ושדי אגמלאי", עכ"ל הגמרא. וצריך להבין מה לא ידעו ומה נתוודע להם ע"י אותו ישמעאלי. אכן במידת הבטחון יש שתי בחינות, יש מי שבוטח בד' ואינו עושה שום השתדלות, ויש שעושה השתדלות ובוטח בד' שיצליח דרכו. ולא ידעו רבנן מהו הדרך הנכונה שילכו בה, עד שבא אותו טייעא שהי' אלי' הנביא ז"ל ורמז לו שיוכל להשליך כל יהבו על השי"ת, שהרי אפילו לא השתדל לבקש סיוע מאותו טייעא והוא הקדימו לסייעו, להורות שיוכל לבטוח בד' אף שלא לעשות שום השתדלות, [ועי' ביסוד צדיק בשם הרה"ק מהר"ש מזוועהל זי"ע ער"ז].

והנה בתקופה האחרונה למדו אותנו היטב לדעת שרק השי"ת הוא שומר ישראל ורק בו אפשר לבטוח בלי שום חכמות נוספות, ואף שנדמה לנו שהישמעלים לימדו אותנו זאת, אבל באמת היא הוראה מן השמים שמלמדים אותנו את דרך ה' ומנפצים כל אלילי הרהב של כוחי ועוצם ידי, כדי שנסמוך רק עליו ית'.

ותחנונים, כיון שראה נח כך שחטא, הקריב קרבנות ועולות.

והנה דור המבול הי' נשחת בכל העניינים הגרועים ולא הי' בהם שום לחלוחית של טובה, ואעפ"כ אמר השי"ת לנח שהי' לו לבקש עליהם רחמים. ויתכן שלא נאמרו הדברים אלא עבור דורות האחרונים שאף אם יש בהם ח"ו מחטאים חמורים אלו של דור המבול שהשחיתו דרכם על הארץ, אבל הם הרי מתחרטים עליהם וכשחובטים בהם מיד הם חוזרים בתשובה בבכי ובתחנונים ובודאי יתעוררו רחמי המקום ב"ה עליהם.

וכתב עוד בזוה"ק (שם) עה"פ (מדבר כ"ח ב') "ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו" "ניחוחי" לשון "נח", כלומר ריח שהקריב נח תשמרו להקריב לי. וכתב שם בזוה"ק דג' ריחות עלו לפניו ריח עולתו ריח תפילתו וריח מעשיו וערב לפניו ית' וכן עלינו להשתדל להקריב קרבן עולה קרבן תפילה וכשרון המעשים, ע"כ. והנה היום אין בידינו להקריב קרבנות בביהמ"ק אבל כל הזוכח את יצרו מעה"כ כאילו הקריב קרבן, ויחד עם זביחת היצר עלינו לשפוך שיח תפילה ולהכשיר את מעשינו לפניו ית'.

והנה בימים אלו אשר עת צרה היא ליעקב עלינו להתחזק באמונה ובבטחון בצור ישועתינו ולשים מבטחנו אך ורק בו יתברך. והרה"ק רבי יהודא צבי מראזלא זי"ע אמר ברמז מה שאומרים (ישעיהו י"ב ב') "הנה א-ל ישועתי אבטח ולא אפחד", כי

שהם חסדים נסתרים, ומבקשים שיזכו לחסדים נגלים, ואז השי"ת "שומר נפשות חסידיו מיד רשעים יצילם", מיד הוא גם מלשון תיכף ומיד שע"י אותם רשעים עצמם שרצו להזיקם תבוא ישועתם תיכף ומיד.

והנה הנביא בהפטרה של פרשתן מרמז לנו דברי חיזוק למצב שאנו שרויים בו, והכתוב אומר "ואנכי בראתי משחית לחבל", כלומר אין אלו מעשים שנעשו במקרה ח"ו ע"י מחבלים ומשחיתים, אלא הכל בהשגחה עליונה, ואותו רבוננו של עולם שברא המשחית לחבל הוא אומר מעתה "כל כלי יוצר עליך לא יצלח" שמעתה "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי".

והכתוב אומר "ברגע קטן עזבתיך וברחמים גדולים אקבצך", ואמר הרה"ק מרוזין זי"ע שאם הגלות המר והארוך נחשב כרגע קטן, מזה אפשר לשער כמה גדולים וארוכים יהיו ימי הישועה שיהיו "ברחמים גדולים".

והנביא אומר לעם ישראל פסוקי נחמה "רני עקרה לא ילדה וגו'" אכן לאחר מכן קורין האשכנזים בהפטרה "עני" סוערה לא נחמה", והכתוב מרמז ל'מאמע רחל' ע"ה שעלי' הכתוב (ירמיהו ל"א י"ד) אומר "רחל מבכה על בני" מאנה להינחם כי אינם", כי כאשר עם ישראל נתונים בצרה ומאות יהודים נלקחו לשבי הקשה, מכולם וביניהם טף שלא טעמו טעם חטא, הכיצד תוכל אם הבנים להינחם. ורחל אמנו נקברה בדרך אפרת היא בית לחם כדי שיוכלו ישראל בדרך גלותם לשפוך ליבם

והנה אין הקב"ה חפץ לקרב אותנו אליו באופן של פחדים ודינים, אלא מתוך חסד ורחמים. וכמ"ש בספה"ק מאור עינים עה"פ "ותנח התיבה בחודש השביעי על הרי אררט", כי בחודש השביעי הוא חודש תשרי ע"י מצות שופר וסוכה ולולב ביותר ממתיקים הדינים, כי מיד שמצוה ומדבר אל עמו לעשות רצונו וחפצו מיד כולם מציייתים לדיבורו ומקיימים כאשר ציוה להם, ואז אצל בעל החסד ובעל הרצון אין שום דין ואז הדינים נסים מלפניו, וזהו "אררט" לשון "אר רט" היינו הארוורין והצרות רהטים ובורחים מקדמוהי.

וכתב במאור עינים שם ש"לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמימות שבלב" (ברכות נ"ט.), כי מחמת שעקוב הלב ואין לו לב לעבוד את השי"ת ביושר לבב לכן נבראו רעמים ליישר העקמימות, אבל הנכון הוא להיות האדם ירא את השי"ת גם כשהוא שופע לאדם טובה וברכה, וכן הוא דרך הצדיקים, וזהו רצון השי"ת להיות יראתו על ישראל מתוך השפעת חסד ורחמים.

והרה"ק בעל יסוד העבודה זי"ע אמר עה"פ (תהילים צ"ז ט"ו-) "כי אתה ד' עליון על כל הארץ מאוד נעלת על כל אלוקים אוהבי ה' שנאו רע וגו'", אלוקים היא מידת הדין, והשי"ת הוא נעלה מכל הדינים והגבורות ורוצה להשפיע רק רחמים וחסדים, אלא שלפעמים חסדים נסתרים ורק השי"ת יודע ומכיר בהם. ו"אוהבי ד'" אם פגעה בהם ח"ו מידת הדין, הם שונאים את הרע, כלומר שאין אומרים שזה רע ח"ו אלא מאמינים

הקדושה, שיחזרו כולם בתשובה שלמה לפניו ואז אולי נבין מעט את חסדי השי"ת הגנוזים בתוך ההסתר הגדול.

ויהי רצון שנזכה להתעורר בתשובה שלימה בתוך כל עם בני ישראל המתעוררים בתשובה בימים אלו, ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבול ישראל רק חסד ורחמים יסובבו אותנו עד שנזכה לגאולה השלמה בב"א.

על קברה, וגם יוסף הצדיק כשנשבה ביד הישמעאלים בכה על קבר אמו שיצאה אליו לחזק אותו בעת שברו וכן בימינו אלו בוכה רחל אמנו על הבנים שנשבו בידי אויב. והכתוב מנחמה (שם ט"ו-ט"ז) "יש שכר לפעולתך נאום ד' ושבו מארץ אויב ויש תקוה לאחריתך ושבו בנים לגבולם". וכפילות הלשון מרמז שהבנים שנשבו ישבו מארץ אויב וגם ישבו לגבול

